

Allmänna sammankomster och offentliga tillställningar

Datum: 2020-04-22

Bakgrund - Nuläge

Regeringen förbjöd den 11 mars 2020 allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än 500 deltagare genom förordning (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar (förbudsförordningen).

Den 27 mars beslutade regeringen om en ändring i förordningen som innebär att det, från och med den 29 mars och tills vidare, i hela Sverige blir förbjudet att anordna allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än 50 deltagare.

Förordningen är beslutad med stöd av bemyndigandet i 2 kap. 15 § ordningslagen.

Rekommendationer och underlag

Folkhälsomyndigheten har rekommendationer och underlag för riskbedömning av evenemang och sammankomster i den kommunala verksamheten med anledning av coronaviruset covid-19 på sin webbplats.

Allmän sammankomst

Med allmän sammankomst avses:

- sammankomster som utgör demonstrationer eller som annars hålls för överläggning, opinionsyttring eller upplysning i allmän eller enskild angelägenhet
- föreläsningar och föredrag som hålls för undervisning eller för att meddela allmän eller medborgerlig bildning
- sammankomster som hålls för religionsutövning
- teaterföreställningar, biografföreställningar, konserter och andra sammankomster för att framföra konstnärligt verk
- andra sammankomster vid vilka mötesfriheten utövas

Offentlig tillställning

Med offentlig tillställning avses:

- tävlingar och uppvisningar i sport, idrott och flygning
- danstillställningar
- tivolinöjen och festtåg
- marknader och mässor
- andra tillställningar som inte är att anse som allmänna sammankomster eller cirkusföreställningar

Frågor och svar

Måste den ordinarie verksamheten i simhallar, bibliotek, idrottsplatser, museer, kulturhus och liknande stängas?

De ordinarie verksamheterna i bibliotek, museer, konsthallar, kulturhus och liknande utgör inte allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar. Inget hindrar emellertid att kommunen begränsar antalet personer som får vistas i lokalen åt gången.

Hålls ett föredrag eller annat arrangemang i ett bibliotek och allmänheten har tillträde till föredraget kan reglerna för allmänna sammankomster bli tillämpliga. I sådant fall ska arrangören införskaffa de tillstånd hos Polismyndigheten som arrangemanget kräver.

Den löpande verksamheten i simhallar, sporthallar, kulturskolor, fritidsgårdar, motionsspår och liknande utgör varken allmänna sammankomster eller offentliga tillställningar. Om särskilda aktiviteter i form av tävlingar, organiserat idrottsutövande och liknande anordnas med anledning av sådan löpande verksamhet gäller ordningslagens regler om offentliga tillställningar och därmed också deltagarbegränsningen i förbudsförordningen, oavsett om arrangemanget är inom- eller utomhus.

Vad gäller för teatrar och liknande verksamheter?

På teatrar framförs i allmänhet konstnärliga verk och det är därför fråga om en allmän sammankomst enligt 2 kap. 1 § ordningslagen. (En teater är inte offentlig plats eftersom allmänheten inte har tillträde dit utan att lösa biljett, se 1 kap. 2 § ordningslagen.)

Det råder anmälningsskyldighet för en allmän sammankomst som anordnas inomhus inom ett område som redovisas i detaljplan, om det finns risk för att ordningsstörning kan uppkomma, se 2 kap. 5 § andra stycket ordningslagen.

Kan fler än 50 deltagare antas komma till föreställningen får den inte hållas. Hur antalet deltagare beräknas förklaras på polisens hemsida. Enligt huvudregeln är det de personer som samtidigt besöker evenemanget, exempelvis publik, som utgör deltagarna. I begreppet inräknas inte funktionärer, ordningsvakter eller annan personal som tjänstgör på uppdrag av arrangören. Inte heller polis eller annan säkerhetsperson är att anse som deltagare. Läs mer på länk:

<https://polisen.se/aktuellt/nyheter/2020/mars/ytterligare-begransade-mojligheter-till-allman-sammankomster-och-tillstallningar/>

Genomförs arrangemanget utan att anmälan gjorts kan arrangören dömas till böter eller fängelse i högst sex månader, om underlåtenheten att anmäla arrangemanget gjorts uppsåtligt eller av oaktsamhet.

Får kommunen vägra att upplåta lokaler eller områden med hänsyn för smittspridning?

En kommun kan ha ansvar för många olika lokaler och platser som står under kommunens förvaltning. Kommunen kan vägra att upplåta lokaler och platser under förutsättning att beslutet inte står i strid med grundlagsfästa principer, exempelvis objektivitet och yttrandefrihet. Att vägra att upplåta en lokal eller ett område på grund av intresset av att förebygga smittspridning är ett legitimt skäl för att vägra upplåta en lokal eller ett område.

För sådana ianspråktaganden av offentliga platser som står under kommunens förvaltning och som omfattas av tillståndskravet i 3 kap. 1 § ordningslagen är Polismyndigheten tillståndsmyndighet. Kommunen har en vetorätt i sådana ärenden och kan därmed förhindra att upplåtelsen kommer till stånd, se 3 kap. 2 § ordningslagen. Kommunen behöver inte motivera sitt beslut att utnyttja vetorätten.

Det finns, som ovan nämnts inget som hindrar att kommunen begränsar antalet personer som får vistas i lokalen åt gången.

Får kommunen hålla fullmäktigesammanträde?

Närvarorätten vid ett fullmäktigesammanträde följer av att en person, vid allmänna val, är vald som ledamot eller ersättare. Antalet ledamöter och ersättare i fullmäktige bestäms vidare av fullmäktige själv, med beaktande av vissa minimi- respektive maximiantal, se 5 kap. 5 resp. 7 §§ kommunallagen. Ett fullmäktigesammanträde är således att betrakta som en enskild sammankomst i ordningslagens mening.

Enligt 5 kap. 42 § första stycket kommunallagen är fullmäktiges sammanträden offentliga. Med detta menas att allmänheten har tillträde till sammanträdet som åhörare. Åhörarnas rätt att närvara vid ett fullmäktigesammanträde innebär inte

att de deltar i sammankomsten, utan att de ska ges möjlighet att höra vad som sägs. Således kan inte den omständigheten tas till intäkt för att ett fullmäktigesammanträde ska anses utgöra en allmän sammankomst.

Vad gäller vid privata tillställningar?

Privata tillställningar omfattas inte av detta förbud. Det som avgör är då om tillställningen riktas till allmänheten eller inte. Det innebär att exempelvis privata fester, företagsevenemang, bibliotek, simhallar och liknande inte berörs. Förbudet gäller inte heller för de som vistas i större folksamlingar på till exempel allmänna färdmedel, torg, köpcenter och liknande.

Källor och ytterligare information

Folkhälsomyndigheten

- <https://www.folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/mars/forslag-ytterligare-begransningar-av-allmanna-sammankomster/>
- <https://www.folkhalsomyndigheten.se/smittydd-beredskap/utbrott/aktuella-utbrott/covid-19/information-till-arrangorer-av-evenemang/>

Polismyndigheten

- <https://polisen.se/tjanster-tillstand/tillstand-ansok/allman-sammankomst/>
- <https://polisen.se/aktuellt/nyheter/2020/mars/ytterligare-begransade-mojligheter-till-allmanna-sammankomster-och-tillstallningar/>

Riksdagen/Regeringen

- https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2020114-om-forbud-mot-att-halla_sfs-2020-114
- <https://www.regeringen.se/artiklar/2020/03/andring-i-forordning-om-forbud-mot-att-halla-allmanna-sammankomster-och-offentliga-tillstallningar/>

Sveriges kommuner och regioner

- <https://skr.se/covid19ochdetnyacoronaviruset/fullmaktigeochnamnds-amantraden/faqomforbudmotsammankomster/regleringenavallman-nasammankomsteriordningslagenuppdaterad29mars2020.32479.html>
- <https://skr.se/covid19ochdetnyacoronaviruset/kulturochfritidsverksa-mhet.32368.html>